

[Øllgaard]

selv er tåbeligt og udtryk for en forældet tankegang, fordi det afspejler, at der stadig væk hersker den misforståelse, at dette forslag skal ses under den synsvinkel, at det er af hensyn til de pågældende landmænd. Dette spørgsmåls kerne er, at der stadig væk er en manglende erkendelse af, hvor vigtig den animalske produktion er for vores valutabeholdning, for vores beskæftigelse, for vores økonomiske situation her i landet, og det er en urimelig indsnævring at dreje diskussionen over i en debat om overbudspolitik, om særinteresser eller noget i den retning.

Desværre viste udvalgsarbejdet, at der ikke kunne samles et bredt flertal for et værdifuldt tilsagn til de producenter, som står med denne animalske produktion. Det er dybt beklageligt. Vi må tage det til efterretning og arbejde videre for at skabe denne erkendelse, og i denne omgang må vi stemme for dette i sig selv aldeles utilstrækkelige forslag.

Ole Vig Jensen (RV):

Når man tænker på, hvilke besværligheder denne sag har været igennem undervejs, så synes jeg egentlig, der er god grund til at glæde sig over, at det er muligt at komme igennem med denne overlevelseshierarki før påske, oven i købet i en forbedret udgave. Jeg synes heller ikke, man skal bagatellisere, at der faktisk står et meget bredt flertal bag det lovforslag, som nu gennemføres i dag.

Det er rigtigt, at vi i og med, at vi nu har løst denne opgave, ikke har løst landbrugets grundlæggende og mere langsigtede problemer, ikke mindst når det gælder rentebyrden; men man skal hæfte sig ved, at der er et flertal i udvalget, der har udtrykt velvilje over for og været indstillet på, at vi tager dette problem op efter påske og søger at løse det på den lange sigt.

Arne Bjerregaard (KrF):

Da man nu vil diskutere dette spørgsmål igen, så lad mig sige fra kristeligt folkepartis side, at vi trods alt vil takke regeringen for, at regeringen vil være med til at gennemføre det, som nu ligger her, og at man er villig til at diskutere landbrugets renteproblemer efter påske. Og lad mig sige, at det, som ligger her, dog trods alt er mere end det, hr. Øllgaard og hans parti ville være med til for kort tid siden.

Landbrugsministeren (Jørgen Peder Hansen, fg.):

I anledning af, at landbrugsministeren ikke har mulighed for at være her, og på baggrund af den debat, der har fundet sted, vil jeg gerne på regeringens vegne takke for den tilslutning, som lovforslaget får her i tinget. Det er en bred tilslutning, som vi er tilfredse med i regeringen. Det er et forslag, som betyder 105 mill. kr.

Vi er i regeringen klar over, at der er renteproblemer for erhvervslivet i almindelighed og også for dansk landbrug, måske endda i særdeleshed, og det er problemer, der overvejes i øjeblikket.

På regeringens vegne tak for tilslutningen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges med 110 stemmer mod 21.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om by- og landzoner.

(Lovforslag nr. L 86. Fremsat 14/12 79. Første behandling 25/1 80. Betænkning 26/3 80).

Der var stillet 8 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Forhandling

Svend Andersen (S):

Vi kan fra socialdemokratiets side alene tilslutte os de ændringsforslag, der er stillet

[Svend Andersen]

af miljøministeren, nemlig ændringsforslag nr. 1, 3, 4, 5 og 7.

Med disse ændringsforslag sker der en tydeliggørelse af den forenkling i zonetovsadministrationen, som lovforslaget tilsigter. Samtidig sker der en sikring af, at den motiverede dagsorden, som folketinget vedtog under debatten om de mindre bysamfund den 29. januar, imødekommes ved, at der i lovforslaget skabes muligheder for, at de mindre bysamfund kan få en rimelig udvikling.

Under samråd i udvalget har ministeren givet en redegørelse for, hvordan zonetovsadministrationen i kommunerne skal foregå. Denne redegørelse er optrykt i betænkningen og kan tiltrædes af udvalget med undtagelse af fremskridtspartiet. Det fremgår heraf, at zonetovskompetencen fuldt ud overgives til kommunerne, når der foreligger en godkendt lokalplan for landzoneområdet. Derfor må det undre, at venstre og konservative, der har tilsluttet sig denne redegørelse, ved ændringsforslag nr. 2 har stillet forslag om, at zonetovskompetencen helt skal overgives til kommunerne, blot der foreligger en godkendt regionplan, uden at man på forhånd har sikret sig, at den nødvendige sektorplanlægning er til stede.

Vi opfatter venstres og konservatives tilslutning til ministerens redegørelse som en opfordring til, at man skal stemme imod deres ændringsforslag, og det har vi da også i sinde at gøre, og det vil vi anbefale alle at gøre.

Svend Erik Hovmand (V):

Baggrunden for denne behandling er det forslag til folketingsbeslutning om styrkelse af kommunernes selvbestemmelsesret, som venstre fremsatte og fik vedtaget i foråret 1978.

Efter denne vedtagelse var regeringen forpligtet til at fremsætte ændringsforslag til by- og landzonenloven, sådan som det er sket, og det skulle foregå inden udgangen af 1979. Det skete ganske vist på en af de allersidste dage i 1979. Men de ændringer, man lagde op til, havde ikke meget med styrkelse af kommunernes selvbestemmelsesret at gøre. Der var faktisk kun tale om, at man ville give kommunerne frihed til at gøre, som de

overordnede myndigheder i amter og planstyrelse ville tillade.

Det var derfor heller ikke underligt, at den daværende miljøminister, hr. Ivar Nørgaard, kom i klart mindretal, da forslaget var til første behandling. For venstre har det været afgørende at få forslaget ændret under udvalgsbehandlingen, og jeg har da også med glæde kunnet konstatere, at den nye miljøminister har vist en vis imødekommenhed.

For det første i spørgsmålet om formålet med loven, hvor det er lykkedes at få indføjet væsentlige hensyn til landsbyerne og de mindre bysamfund. Regeringen er nu ikke bare forpligtet til at respektere de lokale ønsker herom gennem en dagsorden, men også gennem en lovtekst.

For det andet har vi rejst spørgsmålet om at give kommunerne større selvbestemmelse også med hensyn til de områder, der ligger uden for landsbyerne. Vi har sammen med det konservative folkeparti og fremskridtspartiet foreslået, at by- og landzonenlovens kompetence overlades til kommunerne, når regionplanerne er godkendt om et års tid. Jeg beklager, at regeringen ikke har villet strække sig så vidt, men jeg vil alligevel benytte lejligheden til at appellere til de medlemmer af den socialdemokratiske folketingsgruppe, der er enig med Kommunernes Landsforening og mange socialdemokratiske kommunalbestyrelsesmedlemmer landet over vedrørende det ændringsforslag, vi har stillet. Stemmer man for det, vil det betyde, at by- og landzonenlovens administration om et års tid overlades til kommunerne.

Selv om jeg beklager, at regeringen altså ikke har villet strække sig så vidt, som vi har foreslået, glæder det mig trods alt, at man overhovedet har villet lade sig påvirke til at stille et ændringsforslag til sit eget lovforslag, som indebærer, at denne overførelse af zonetovskompetencen vil ske, når kommuneplanerne er i hus – altså et par år efter det tidspunkt, som vi fra vores side havde ment rigtigt.

Lad mig sige i spørgsmålet om ankeproblematikken følgende: principielt er vi i venstre modstandere af den tendens, der er til at oprette ankenævne på en lang række områder. Det er noget, der har bredt sig mere og mere i de senere år. Vi har oplevet det på miljøområdet, og vi har oplevet det på en række andre områder. Ud fra en demokratisk og en

[Svend Erik Hovmand]

overordnet parlamentarisk synsvinkel mener vi det er en god ting, at en sag til syvende og sidst kan lægges foran en minister til endelig afgørelse – under det parlamentariske ansvar, en minister har. Men – for der er et jo et men i denne sag – vi erkender også, at der gives områder, som f.eks. her på planlægningsområdet, hvor ankerne er så store i tal, at det kan blive en meget vanskelig affære; det kan blive noget af en illusion at forestille sig, at en minister skulle kunne få tid til den nødvendige sagsbehandling.

Af hensyn hertil, men også af hensyn til det politiske samarbejde, har vi valgt at acceptere det, man nu er nået frem til – ikke med glæde, vil jeg sige, men ud fra en erkendelse af, at der ikke under udvalgsarbejdet har vist sig mulighed for at etablere et flertal for en anden løsning. Dette gælder i øvrigt også med hensyn til ankenævnets sammensætning.

Jeg skal afslutningsvis sige, at vi i venstre bifalder den decentralisering og den forenkling af dette væsentlige område, som vi føler dette lovforslag er udtryk for. Lad mig gentage, at en vedtagelse af ændringsforslag nr. 2 vil betyde et yderligere skridt i denne positive retning.

Niels Andersen (KF):

Så nåede vi til vejs ende i denne omgang med by- og landzonenloven. Det fremgik allerede ved første behandling, at der var store fremskridt i hele den opbygning af det kommunale selvstyre, som vi arbejder for, og i det udvalgsarbejde, der er fulgt efter, mener vi absolut at vi har fået mange gode, yderligere forbedringer indført i lovforslaget.

Det har glædet mig at se det samarbejde, der har været i det store og hele i udvalget, for at vi kunne få en så god lovgivning igen som muligt, hvilket betyder, at den bliver lettere at administrere ude omkring i landzonerne.

Fra konservativ side havde vi gerne set, at denne proces var sket noget hurtigere, og derfor har vi stillet ændringsforslag om, at så snart regionplanlægningen forelå, skulle det overlades til kommunerne at give de forskellige tilladelser. Derfor kan vi naturligvis kun anbefale, at man stemmer for dette ændringsforslag.

464 Ft

Vi mener, at det af fremskridtspartiet stillede ændringsforslag går for vidt, og derfor vil vi stemme imod det – under forudsætning af, at den administration, der er opbygget, virker efter de i loven værende forskrifter, som vi har godkendt.

Når jeg tænker tilbage på hele arbejdet med kommunalreformen, som fandt sted sidst i 1960'erne, og på, hvad vi forventede at sammenlægningen skulle give, så kan man vel nok sige, at resultatet ikke helt har levet op til disse intentioner. Det gik først og fremmest på, at staten skulle blande sig så lidt som muligt. Der er sket mange ting siden den tid. Der er mange ting, der har ændret sig; der er også mange forhold, som vi ikke kunne forudsige ville gå i den retning, som tilfældet er. Der er også adskillige ting, som vi ikke – selv om vi dengang rejste rundt og fortalte om, hvor dejligt det ville være – har kunnet leve op til. Det, vi først og fremmest arbejdede på dengang, var, at statsregeriet skulle forsvinde. Det er desværre gået i den modsatte retning. Vi har ikke fået det selvstyre ude omkring i amterne og kommunerne, som vi i alt fald fra det konservative folkeparti arbejdede så kraftigt for dengang.

Det er stadig væk det konservative folkepartis ønske, at vi lægger så meget ud til amter og kommuner som muligt. Det er i det lokale samfund, man lever, og derfor må man også have den størst mulige indflydelse ude i de enkelte kommuner og ude i de enkelte regioner.

Vi er med dette lovforslag nået et skridt videre, og jeg skal til slut kun opfordre til, at vi i den videre lovgivning må finde frem til den enighed, som har været omkring denne lovgivning, således at vi hurtigst muligt kan få selvstyret helt og holdent lagt ud, hvor det hører hjemme.

Thorndahl (FP):

Jeg vil godt i forlængelse af hr. Svend Andersens bemærkninger sige, at når vi ikke har tilsluttet os ministerens redegørelse, er det i for sig ikke, fordi vi ikke er tilfredse med den, men vi har altså ønsket at gå lidt videre, som det også fremgår af det ændringsforslag, vi har været med til at stille, ændringsforslag nr. 2, og de bemærkninger, vi har gjort i betænkningen.

[Thorndahl]

Jeg forstår lige som hr. Svend Andersen ikke, at venstre og konservative forsøger både at blæse og have mel i munden ved dels at stille ændringsforslag nr. 2, dels at tilslutte sig nogle betragtninger fra ministeren, som i et vist omfang er i direkte modstrid med ændringsforslaget.

Jeg skal gøre en række bemærkninger omkring miljøankenævnet, som jo har været ret grundigt debatteret i udvalget. Ministeren har anført, at etablering af miljøankenævnet som ankeinstans inden for dette område – det er jo en nydannelse, en meget væsentlig nydannelse – i hvert fald skulle indebære to fordele. Det skulle lette klagesagsbehandlingen eller i hvert fald reducere antallet af klagesager i departementet, og ankenævnet skulle være administrativt forenklende og dermed besparende. Om den første begrundelse gælder efter vores opfattelse, at den ikke er relevant. Man kan nemlig på nøjagtig samme grundlag og lige så godt reducere antallet af klagesager i departementet inden for dette område ved at bruge den fremgangsmåde, som man har anvendt igennem nogle år i forbindelse med miljøbeskyttelseslovens § 70, stk. 2, nemlig ved at bestemme, at miljøstyrelsens afgørelser er administrativt endelige med det forbehold, at ministeren kan tillade, at afgørelser truffet af styrelsen kan påklages til ministeren, såfremt afgørelsen skønnes – og det er ministeren, der udoøver det skøn – at være af principiel interesse eller af større betydning. Man kunne have gjort nøjagtig det samme med hensyn til ankesystemet inden for by- og landzonenloven.

I dag behandles der efter oplysning fra ministeren 200–300 klagesager om året i departementet. Med det ændringsforslag, som vi har stillet under nr. 6, vil man – afhængigt af, hvordan ministeren vil udøve sit skøn – kunne reducere antallet af klagesager i departementet med 80–90 pct. Så ministerens argumentation om et reduceret antal klagesager i departementet holder i hvert fald ikke over for det ændringsforslag, vi har stillet.

Om den anden fordel, altså den samlede administrative besparelse og lettelse ved at indføre miljøankenævnet, gælder det samme. Det holder heller ikke, hr. minister, for planstyrelsen skal jo være sekretariat for ankenævnet. Det vil sige, at hele sagsbehandlingen med tilhørende indstilling skal finde sted i planstyrelsen, og den arbejdsindsats, der

skal ydes i forbindelse med dette arbejde, er nøjagtig den samme som den arbejdsindsats, planstyrelsen efter vort ændringsforslag skal præstere som endelig administrativ ankeinstans. Det vil jeg godt bede ministeren om at bekræfte.

Oven på det kommer ministerens ankesystem med de omkosninger og det administrative besvær, det indebærer, fordi sagsmaterialet i hver enkelt sag skal fremsendes til miljøankenævnet fra planstyrelsen, hvis altså sekretariatet i ankenævnet skal fremsende sagsmaterialet til ankenævnets medlemmer. Disse medlemmer skal herefter hver for sig gennemgå sagsmaterialet i hver enkelt sag. Senerer må man formode, at ankenævnet samles til forhandling og afgørelse af den enkelte sag. Man må også formode, at sagen med indstilling forelægges på et sådant møde mundtligt fra planstyrelsen. Hele denne proces skal bygges oven på alt det andet, så besparelessynspunktet og den administrative lettelse holder simpelt hen ikke, hr. minister. Den logiske konsekvens af ministerens synspunkter burde være, at ministeren stemte for vore ændringsforslag nr. 6 og nr. 8.

Oven i det kommer det forvaltningsmæssigt u hensigtsmæssige og efter min opfattelse også uholdbare, nemlig at administrative afgørelser kan træffes med en ankenævnskonstruktion, helt uden at et politisk ansvar kan gøres gældende. Dette vil vort ændringsforslag nr. 6 også kunne klare.

Janne Normann (RV):

Da mit partis ordfører, hr. Dræbye, er forhindret i at være til stede, skal jeg på det radikale venstres vegne komme med et par bemærkninger om lovforslaget.

Der er på to punkter uenighed om det. Det ene punkt er ankeinstansen. Her har VS og fremskridtspartiet foreslået, at planstyrelsen bliver den endelige ankeinstans. Som det er fremgået af vores bemærkninger i betænkningen, er vi af den opfattelse, at den bedste løsning på dette problem havde været, at det var blevet planstyrelsen suppleret med bisidder fra dels de kommunale organisationer, dels erhvervsorganisationer og ideelle organisationer med tilknytning til det åbne land. Vi er kede af, det ikke har været muligt at finde tilslutning til dette forslag. I valget mellem planstyrelsen alene og miljøankenævnet har

[Janne Normann]

vi lagt vægt på, at den nye konstruktion omkring miljøankenævnet trods alt indeholder den bredde i sagsbehandlingen, som vi også lagde vægt på. Siges skal det imidlertid, at vi ikke er overbeviste om, at miljøankenævnet er det rette forum til at behandle sager af den type, der vil blive påklaget – et synspunkt, som også miljøankenævnets formand har fremført over for udvalget.

Den anden uenighed drejer sig om tidspunktet for overførsel af zonetovskompetencen i det åbne land. Vi har her lagt vægt på, at forudsætningen for denne overførsel måtte være, at der igennem planlægning var skabt et rigtigt administrationsgrundlag. Det af venstre, konservative m.fl. stillede ændringsforslag om, at overførslen af denne kompetence sker, når der foreligger en godkendt regionplan, er i dårlig overensstemmelse med den igangværende planlægning. Ved godkendelsen af regionplanerne vil der i de fleste amtskommuner mangle de retningslinjer for anvendelsen af arealer i det åbne land, som skal skabes igennem landbrugsplanlægningen, fredningsplanlægningen og råstofplanlægningen – alt sammen planlægningsopgaver, som påhviler amtskommunerne. Forslagsstillerne vil erstatte denne konkrete planlægning med et nyt zonetovscirkulære, der gør rede for de hensyn i det åbne land, der skal varetages i forbindelse med administrationen af loven. Hvis man kunne klare problemerne med at skrive sådan et cirkulære, hvorfor skulle der så egentlig laves disse planer? Nej, forslaget er et udtryk for en mangel på respekt for det konkrete planlægningsarbejde, som skal gennemføres på dette område, og vi kan derfor ikke tiltræde det.

Vi vil gerne sige tak for et positivt og grundigt udvalgsarbejde. Den meget omfattende betænkning er udtryk for, at der igennem dette arbejde er skabt en større klarhed omkring sigtet med by- og landzonenloven, som vil få betydning for den fremtidige administration både i landzonelandsbyerne og i det åbne land. Vi skal specielt takke ministeren for imødekommenhed omkring klageadgangen, hvor ordene »individuel, væsentlig interesse« er defineret på en måde, som vi er tilfredse med.

Vi har lagt megen vægt på, at også ideelle organisationer som Naturfredningsforenin-

gen og Landsbysammenslutningen på medlemmernes vegne skal kunne rejse klager.

Som det er fremgået af debatten om ændringsforslagene, er vi ikke fuldt tilfredse med udfaldet her. Vi skal bl. a. understrege, at de af os fremførte synspunkter ville have givet større bredde i klagebehandlingen, end tilfældet er nu, samtidig med at de principielle betænkeligheder ved at anvende miljøankenævnet på dette område ville være undgået.

Uanset dette lille skår i glæden skal vi med tilfredshed anbefale lovforslaget til vedtagelse. Det går naturligvis den rigtige vej, idet endnu flere lokale afgørelser også skal træffes lokalt.

Miljøministeren (Erik Holst):

Jeg vil gerne takke udvalget for et ualmindelig interessant, af og til lidt kompliceret og af og til lidt forvirrende, udvalgsarbejde og samarbejde med ministeriet. Vi har haft lidt svært ved nu og da helt at følge, hvad det var, udvalget ønskede, og navnlig, om der var et flertal bag disse ønsker i udvalget. Jeg blev på et vist tidspunkt i udvalget spurgt, om jeg ikke ønskede, at miljøministeriet skulle være meget progressivt og skulle avancere hurtigt, og dertil sagde jeg: jo, det ønsker jeg absolut, men jeg ønsker at have et flertal af udvalget bag mig.

Jeg vil gerne sige noget om de enkelte punkter, som har været rejst her i dag, og som vel først og fremmest fru Janne Normann har trukket frem på en meget positiv måde. Det drejer sig først og fremmest om ankeinstansens sammensætning og funktion og spørgsmålet om kompetencen til kommunerne samt det, vi kalder »individuelle, væsentlige interesser« for dem, der har klageadgang. Disse tre punkter har været de centrale punkter i behandlingen af lovforslaget, og det kan jeg godt forstå de har været.

Med hensyn til ankeinstansen var det lovforslagets oprindelige idé, som vi måtte fastholde, at man her måtte anvende miljøankenævnets funktion, opbygning og princip. Jeg kunne godt forstå nogle af de argumenter, der fra forskellig side blev rejst, om det dog var helt rigtigt at lade dette ankenævn, der fungerede glimrende på andre områder, tage sig af også disse mere følelsesbetonede og på nogle områder mindre konkrete sager, men

[Miljøministeren]

ved behandlingen af lovforslaget og i de lange samråd, vi har haft, mener jeg der blev vundet tilslutning til, at dette ankenævn vil fungere mest praktisk således, som vi har foreslået det i det foreliggende lovforslag.

Ideen om at lade planstyrelsen indgå som et sekretariat har heldigvis også vundet forståelse, men derfra og så til at lade denne planstyrelse være den endelige ankeinstans var altså et spring af principiel karakter, som ville have ændret ankefunktionen ganske væsentligt.

Man har spurgt, om ikke ministeren mangler en mulighed for at styre ved at udøve en overordnet styring. Jeg har i svaret på spørgsmål 6 sagt, at en styring af hele dette område langt bedre sker gennem retningslinjer og gennem ministerens beføjelser i forbindelse med den regionale, kommunale planlægning fremfor gennem en konkret stillingtagen til en meget lang række enkeltsager.

I forbindelse med klagespørgsmålet har jeg, som det også tidligere er blevet udtrykt af min forgænger, accepteret en formulering i betænkningen, således at det, vi kaldte »individuelle, væsentlige interesser«, nu udstrækkes en anelse, således at større foreninger eller bevægelser, der har en interesse i sagernes afgørelse, kan få ankemulighed.

Endelig har der været hele spørgsmålet om at overføre kompetence til kommunerne. Som lovforslaget giver udtryk for, og som fremsættelsestalen også understreger, er det ønsket at imødekomme de synspunkter, som hr. Svend Erik Hovmand og hr. Niels Andersen her har givet udtryk for, nemlig at overføre kompetence til kommunerne. Der er her ingen forskel på det principielle synspunkt fra venstre og de konservative og så ministeriet. Vi har blot sagt, at det måtte sikres, at enkeltafgørelser ikke ødelægger helhedsplanlægningen, og det har vi villet sikre os ved, at disse enkeltafgørelser ikke kunne træffes på et tidspunkt, hvor planlægningsfunktionen ikke var endeligt afsluttet. Vi har derfor måttet opretholde de formuleringer, som findes i betænkningen, og som bygger på mine bemærkninger ved forskellige samråd, som jeg skriftligt har bekræftet. Deri ligger ikke et ønske om ikke fortsat at overføre kompetence til kommunerne. Jeg har egentlig forstået det således både for hr. Svend Erik Hovmands og hr. Niels Andersens og også i og for sig for hr. Thorndahls vedkommende, at

der er en forskel, ikke i princippet, men med hensyn til hastigheden, hvormed en sådan overførsel skal finde sted.

Det glæder mig, at der er nogenlunde enighed blandt alle de politiske partier om, at der med dette lovforslag sker en forenkling. På længere sigt vil denne forenkling betyde, at amtsrådene og hovedstadsrådet ikke længere skal inddrages i de enkelte konkrete zonelovssager, hvilket for alle borgere må betyde en mere overskuelig adgang til at få behandlet deres egne sager og spørgsmål.

Når vi ikke har kunnet acceptere de forskellige ændringsforslag, ligger der mange principielle og også detaljerede synspunkter bagved. Jeg må her henvise til den lange redegørelse og de meget store bilagsmængder, der er optrykt i forbindelse med betænkningen, og som er udtryk for ministeriets kommentarer til og vurdering af de enkelte forslag.

Til slut vil jeg gerne endnu en gang takke for den meget velvillige og positive modtagelse, som principperne i dette lovforslag har fået i udvalget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 2
forkastedes, idet 43 stemte for, 86 imod.

Ændringsforslag nr. 5 samt ændringsforslag nr. 3 og 4
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 6
forkastedes, idet 21 stemte for, 109 imod.

Ændringsforslag nr. 8 betragtedes som bortfaldet efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 6.

Ændringsforslag nr. 7, § 1 med de foretagne ændringer og §§ 2 og 3
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Ove Jensen):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af aftale mellem Danmarks regering og Sveriges regering om naturgassamarbejde.

(Beslutningsforslag nr. B 86. Fremsat 14/3 80).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Hans Hækkerup (S):

Den aftale mellem den danske og den svenske regering om et naturgassamarbejde, som regeringen i dag beder om folketingets godkendelse af, består af to dele, dels en transportkontrakt, dels en leveringsaftale.

Transportkontrakten betyder, at Dansk Olie & Naturgas forpligter sig til årligt at transportere indtil 2 mia m³ naturgas, medens Swedegas til gengæld skal betale, hvad det koster at udvide kapaciteten af transmissionssystemet.

Leveringsaftalen indebærer, at Dansk Olie & Naturgas i perioden fra 1985 til 1987 skal levere i alt ca. 500 mill. m³ naturgas og fra 1990 og fremefter 200 mill. m³ om året – og eventuelt 240 m³ mere årligt – samt at Swedegas får første forhandlingsret til dansk produceret naturgas, som ikke er nødvendig til sikringen af naturgasbehovet i den danske energiforsyning.

Det skal i denne forbindelse understreges, at denne første forhandlingsret ikke afskærer D.O.N.G. fra som led i sikringen af den danske energiforsyning at indgå aftaler om levering af naturgas til anden side mod senere tilbagelevering af naturgas.

De begrænsede leverancer af naturgas til svenskerne skal ses i forhold til de ca. 2,5

m³ naturgas, som årligt skal bruges til den danske forsyning med naturgas ifølge aftalen mellem Dansk Undergrunds Consortium og D.O.N.G. Naturgassen skal sælges på kommercielle vilkår, og aftalen vil formodentlig betyde en mindre forbedring af rentabiliteten af hele naturgasprojektet.

Men det er ikke det, der har været det afgørende for indgåelse af aftalen: aftalen skal ses i et videre perspektiv, den er indledningen til et nordisk samarbejde på naturgasområdet. Det vil kunne få stor betydning for vores forsyningssikkerhed, hvis naturgassen fra de nye norske felter i Nordsøen føres i land i Danmark. Jeg tror, at opbygningen af et svensk marked for naturgas vil indgå i de norske overvejelser om, hvor den norske naturgas skal føres i land.

Jeg kan derfor på socialdemokratiets vegne give vores fulde tilslutning til dette første trin mod en virkeliggørelse af et nordisk energisamarbejde.

Arne Christiansen (V):

Under en forespørgselsdebat om energi, vi havde i februar, havde jeg lejlighed til at sige nogle venlige ord til energiministeren om den dansk-svenske aftale om naturgassamarbejdet. Jeg skal derfor i dag begrænse mig til en kort bemærkning og et par spørgsmål.

Selve substansen i aftalen kræver efter min opfattelse ikke yderligere kommentarer. Men når jeg læser ministerens afsluttende bemærkninger og nu også har lyttet til den socialdemokratiske ordfører, mener jeg nok, der er grund til at advare imod at drage for vidtrækkende konklusioner med henblik på nordisk samarbejde i lyset af denne aftale.

Derudover vil jeg bede ministeren oplyse for det første, hvorvidt indholdet i aftalen mellem Dansk Olie & Naturgas og Swedegas præjudicerer noget med hensyn til aftaler mellem D.O.N.G. og de danske regionalselskaber; i parentes sagt er Swedegas vel i denne forbindelse nærmest at betragte som en region. For det andet, om der eksisterer andre aftaler mellem D.O.N.G. og Swedegas, end hvad der kan læses i den aftale, som vi i dag debatterer. Jeg går ud fra, at dette ikke er tilfældet, men på den anden side er jeg også klar over, at D.O.N.G. vel inden for sit kommissorium har ret til sådanne aftaler. Jeg